

RESISTÈNCIA, UTOPIA I ALEGRIA

PONÈNCIA DE LA JORNADA GENERAL 2008

Isidre Ferreté (apartats 1 i 4)
Montserrat Sidera (apartats 2 i 3)

1. ESPIRITUALITAT MILITANT: UNA MANERA DE VIURE

Espiritualitat de l'ACO

Observació prèvia: Del tema de l'espiritualitat tots els presents en tenim una llarga experiència. Per anar bé, jo no us haig de dir res que no sapigüeu. Com a màxim, us puc ajudar a reflexionar sobre allò que ja viviu, que ja intuïu. Apel·lo, doncs, a les vostres pròpies experiències i en el temps de diàleg, ens enriquirem mútuament.

L'espiritualitat no és un aspecte de la vida o un temps al dia o una setmana a l'any que dediquem a cercar la unió amb Déu. Això és molt necessari però només són aspectes, "estones de pregària", pràctiques espirituals", "exercicis".

L'espiritualitat és el "motor central" de la persona. Allò que fa viure d'una manera determinada. La podem situar dins nostre, però es manifesta en les nostres actuacions. (En una parella pot ser allò que fa créixer viva la seva unió, el projecte d'amor.) Una "font interior permanent" de la qual podem beure ("Beber en su propio pozo", que diu Gustavo Gutiérrez). I que cal conrear-la perquè el pou pot quedar eixut.

Aquesta dinàmica interior pot ser religiosa o atea, materialista o transcendent, cristiana o no; depèn de l'esperit que empeny, i que té dinàmiques i conseqüències ben diferents i oposades:

El consumisme és una mena d'espiritualitat materialista: *Tenir és més important que ser.*

El passotisme postmodern és una mena d'espiritualitat pagana: Identifica la felicitat amb la satisfacció sense esforç i sense més plantejaments: *"el instinto al instante", "aquí te pillo, aquí te mato"*. (L'humorista Horacio Altuna treu cada dia a *El Periódico* una vinyeta de la "Família Tipus". En Gus, el fill, és un retrat magnífic d'aquesta "espiritualitat", en el fons trista i frustrant, sempre amb una mena de fluixera).

El capitalisme i tots els "ismes" tenen la seva mística, la seva espiritualitat... I les seves conseqüències.

També hi pot haver espiritualitat en gent no-religiosa o que es considera atea. Cada dia, a "la contra", de La Vanguardia, apareixen testimonis de persones algunes molt altruistes i compromeses en causes nobles, i que diuen no tenir cap referent transcendent. Només Déu coneix el fons

del cor de la persona. A molts d'ells diria Jesús "no estàs lluny del Regne de Déu".

Parlant d'"esperits". Hi ha molta gent que creu en éssers i forces superiors, en astres, en difunts, que actuen sobre nosaltres. El "Mercat" ho aprofita des de fa anys: botigues esotèriques, tarots, espelmes...; molta gent dels nostres barris i pobles (d'ací o nouvinguts) hi creuen.

Per a molts la paraula "espiritualitat" els sona malament perquè fàcilment s'associa a morfina paralitzadora.

Els creients referim l'espiritualitat a l'Esperit, que és més gran que nosaltres, que actua en nosaltres i en el món. Amb sant Pau (seguint Rm 8) hauríem de parlar de *"la vida en l'Esperit."*

L'espiritualitat cristiana

–Ser cristià no és simplement recitar credos, ni complir preceptes, ni fer uns quants ritus, ni resar oracions. Ser cristià és seguir Jesús amb l'estil de Jesús, com els primers deixebles.

–Ser cristià vol dir anar tenint una experiència personal del Déu de Jesús. De trobada amb Jesucrist. El Senyor, el *nostre* Senyor.

–Ser cristià vol dir formar part de la seva comunitat missionera, anunciant amb fets el Regne de veritat, justícia, amor i pau per a tothom.

–Ser cristià és deixar-se portar en tot allò que anhelem, fem o patim cada dia, per la força de l'Esperit que ens va transformant i va portant a terme l'obra de Jesús, etc.

Aquesta és l'espiritualitat de l'ACO, la nostra, la que ens aplega avui... i que ens omple. Una espiritualitat molt lligada a la Revisió de Vida, que va agafant i transformant tota la nostra vida obrera, militant, eclesial, etc. A la llarga, més que "tenir fe" és aquesta fe que "ens té a nosaltres". Una espiritualitat que s'aguanta en tres peus: la Resistència, la Utopia i l'Alegria.

Resistència davant d'un món injust i inhumà però confortable per a una minoria privilegiada, entre la qual, potser molts de nosaltres. Resistència lúcida davant del Gran Mercat, que no vol la nostra felicitat sinó el nostre consum i els seus beneficis. I que, si no vigilem, sens va menjant.

La Maria Bargalló, en el taller de Setmana Santa ho

va expressar, magníficament: “Anar endavant és anar a contracorrent. Tots els reptes que hem assenyalat suposen anar a contracorrent. Però per construir el futur cal anar endavant.”

Sant Pere, a la primera carta, adverteix: “*Sigueu sobris i vigileu, que el vostre adversari, el diable, us ronda decidit a engolir-vos. Resistiu-lo fermes en la fe.*” (1 Pe 5, 8-9)

Utopia. La utopia de Jesús, en què els més desfavorits són els primers atesos; la utopia d'un món obrer solidari, que “un Altre Món és possible”. Utopia d'una manera nostra de viure, diferent, més austera, solidària i feliç, “*que sigui signe profètic de llibertat davant la roda infernal del consumisme*” (així es diu a les Propostes de Prioritats 2008-2011). Utopia d'acabar la immigració que ve del SUD des dels criteris de l'evangeli, no dels criteris polítics i econòmics, interessats només per la mà d'obra i els nostres beneficis.

Alegria. ¿Què passa que el cristianisme, en general, no despunta per traspuar alegria sinó més aviat una mena de resignació, amb un secret dubte de si ens hem equivocat en això de la fe? Sembla que ens hàgim de fer perdonar perquè encara som cristians... Doncs, no. No som masoquistes! Seguir Jesús és font de vida i de felicitat. I viure l'ACO és una gran sort, un tresor que ens dóna alegria.

“*L'ACO per a mi avui és un moviment que representa casa meva; és l'espiritualitat que més m'ha marcat a la vida*” (Àngela). “*L'ACO em fa sentir privilegiada; és un estil de vida que desitjo pera mi i per a tothom, seguint Jesús*” (Alba). “*L'ACO és allò que estimo perquè ha canviat la meua forma de viure la vida; he après a donar-li sentit*” (Javier).

Doncs s'ha de notar. Sense por hem de “sortir de l'armari” cristià. No dic en pla de pentecostalisme històric, però s'ha de notar que hem trobat un tresor i que ja ara vivim una vida plena de sentit, “*Vida Eterna*”, amb les espatlles cobertes per l'Amor de Déu: “*ni la mort ni la vida ni... no ens podrà apartar de l'amor que Déu ens té per Jesucrist*” (Rom 8, 38).

La Festa anual d'avui, les nostres jornades són trobades alegres, amb molta riquesa de vides compartides; ens hi trobem bé, amb el cor ple de noms. “*Alegreu-vos sempre en el Senyor. Us ho torno a dir: alegreu-vos! Que tothom us conegui com a gent de bon tracte... I la pau de Déu, que sobrepassa tot el que podem entendre, guardarà els vostres cors i els vostres pensaments en Jesucrist*” (Filipencs 4,4-7).

Aquest any haurem de decidir unes prioritats triennals. L'ACO no és un objectiu per si mateix, sinó un mitjà per ajudar-nos –que a la majoria de nosaltres ens ajuda!– a viure joiosament i a ajudar que altres també coneguim Jesucrist en una vida de Resistència, Utopia i Alegria.

2. SOM MOVIMENT

L'objectiu d'aquesta segona part, és encetar diàleg, crear debat, i entre tots trobar com encarrilar el nostre futur a l'ACO. Per fer-ho partim de veure quines són les nostres vivències, experiències i inquietuds. Valorar tota la riquesa que tenim, però sense deixar de plantejar-nos interrogants.

L'ACO, pel fet ja de ser un Moviment evangelitzador, és un Moviment viu, per tant ha d'anar afrontant noves situacions, ha d'estar sempre en procés de creixement i de conversió.

Fa cinc anys, celebràvem amb goig els primers 50 anys de l'ACO. Va ser un moment molt important per veure el camí fet, però amb la certesa que no podíem quedar-nos aturats en els 50 anys. Ja des d'aquell moment teníem clar que calia mirar endavant.

Gran part del que diem avui és fruit de les vostres aportacions, que ens heu fet arribar a través d'un qüestionari. Partim de la vida, que és l'estil de la revisió de vida, la manera de fer que tenim a l'ACO, hem intentat no caure a fer teoria.

També hem recuperat materials del Moviment que estan publicats. Tenim material vàlid que molt sovint no se n'ha tret suc. Penso que encara el podem espremer i redescobrir-lo, perquè n'hi ha molts que són molt actuals. (Tenim la sensació que molt sovint “consumim materials”, “usar i tirar”, reciclem poc... Quan s'acaba un curs, o fins i tot quan s'acaba una trobada, passem full i ens n'oblidem... Una crida doncs a recuperar materials...).

La nostra identitat

Cal tenir present la nostra identitat, conèixer-la i tenir-la sempre com a punt de partida per redescobrir quina és la nostra missió i deixar-nos portar per l'Esperit que ens farà treballar vers nous horitzons.

Els vells reptes són el reptes de futur (anunciar la Bona Nova i construir el Regne).

Quatre pinzellades del que diu el nostre *Document d'Identitat*:

“*Som un Moviment d'Acció Catòlica especialitzada. Moviment d'Església enmig de la classe obrera.*”

“*Trobem Déu en la vida, en cada home i en cada dona.*”

“*A través del nostre compromís i de la nostra acció volem anunciar Jesucrist.*”

“*Volem ser presents en les lluites per la transformació de la nostra societat.*”

“*Estem compromesos en diferents àmbits: laboral, social i eclesial.*”

“*Som Església i volem viure fidels als valors de l'Evangeli.*”

Aquest és un breu resum del nostre *Document d'Identitat* revisat i aprovat en el V Consell ACO, maig 1993. Malgrat que són aspectes que donem per sabuts, convido a rellegir aquest document; ens va bé recordar-nos que som i d'on venim.

La nostra història

Per parlar de futur, és bo conèixer la nostra història, les nostres arrels. No per quedar-nos-hi i dir que els “temps passats van ser millors”. No, no tot el contrari, això seria replegar-nos en nosaltres mateixos, estancar-nos. Som fruit d'una història, i nosaltres som responsables de donar-hi continuïtat.

Aquí no és el moment de fer un recull històric; quan celebrarem els 50 anys, vam recordar de manera molt especial la nostra història. Val la pena que ens rellegim el llibre *ACO 50 anys de militància obrera i cristiana*. I també

en el *Butlletí* 182, abril 2008, el dossier "L'ACO en la història de l'Acció Catòlica". En Jordi Espí ens dóna una explicació molt clarificadora del que vol dir ser Moviment d'Acció Catòlica.

Més enllà de la definició. Què és per a nosaltres l'ACO? Quina vivència i experiència en fem?

Intento recollir què és l'ACO per a nosaltres, a partir de paraules vostres. En subratllo quatre aspectes:

1. Vivència i experiència de fe

"L'ACO, espai de reflexió, de referència, de pregària i de testimoniatge."

"L'ACO m'ha aportat l'espiritualitat que m'ha marcat a la meua vida."

"M'ajuda a conèixer i viure l'Evangeli."

"Ens ajuda a fer el lligam de la fe amb la vida."

"Ens dóna la possibilitat de celebrar la fe d'una manera viva i oberta a tothom."

"ACO, lloc on compartir la fe i la vida en el dia a dia."

2. Vivència d'Església

"L'ACO és la meua comunitat de fe, la meua Església local."

"És la manera de ser i de fer Església amb la qual m'identifico i que em fa conèixer Jesús."

"L'ACO és una llum d'esperança a l'Església, és un gra de sorra, que pot fer possible una Església més compromesa."

"L'ACO fa possible la connexió Església-món del treball."

"L'ACO és el mitjà que ens fa sentir Església."

3. Compromís obrer

"L'ACO ens forma com a persones militants obrers i cristians."

"L'esperit de classe obrera que ens aporta l'ACO em fa ser cada vegada més solidaria, oberta i reivindicativa davant les problemàtiques dels obrers i del treball. L'ACO, un referent on viure la fe arrelada al món del treball. L'ACO ens mou a estar compromesos en els nostres ambients de treball, de barri, de família, escola, etc., estant atents a allò que creiem que Déu ens demana."

"Cal superar la dicotomia Església-món obrer, som un mateix poble moguts per l'Esperit que fa la seva obra a través nostre."

4. Experiència de vida i compromís

"A l'ACO em sento amb sintonia amb el meu projecte de vida."

"L'ACO em comporta un estil de vida concret."

"M'ajuda a ser més coherent i respectuosa, a portar una vida més austera i entregada a la gent del meu voltant."

"La revisió de vida ens fa que no ens quedem instal·lats. Ens impulsa a l'acció. Ens fa pensar, contemplar els altres. Ens implica en el dia a dia, en la manera de veure i valorar la realitat que ens envolta, en la manera d'intentar donar resposta a tot allò que anem trobant en el nostre camí."

"Moviment lloc d'aprenentatge, de formació que alimenta les nostres vides."

"L'ACO és un mitjà per compartir la vida i la fe amb altres

persones, i anar fent possible canviar la realitat més propera."

"Ens dóna un esperit més crític i compromès en la societat actual que ens toca viure."

"L'ACO, lloc de trobada per continuar donant sentit a la vida. Valorar el sentit col·lectiu, el compromís entès en sentit ampli i el treball com a valor important en el creixement personal."

Com veiem l'ACO avui?

Fins ara hem vist qui som, des de la identitat i la història, i des de la vivència i l'experiència. Mirem-nos ara l'ACO com a col·lectiu intentant fer una anàlisi del moment actual.

En general en les aportacions rebudes, expresseu sentiments d'inquietud i interrogants i a la vegada també esperança. Aquesta situació penso que és un bon punt de partida per avançar.

Subratllo alguns trets de com veiem l'ACO:

1. Som dones i homes compromesos en la societat i en l'Església

Veiem i valorem la quantitat de militants presents i compromesos en diferents llocs de la nostra societat, és difícil enumerar-los tots, en el món del treball, de l'educació, polític, associacions, en realitats a favor dels més marginats, en la família..., en parròquies i altres realitats d'església. Cadascú des dels propis dons rebuts i també amb les pròpies mancances.

2. Creixement ràpid en els darrers anys

Als darrers anys l'ACO ha crescut molt en nombre de militants, s'hi ha incorporat molta gent de moviments joves, especialment de la JOC. S'hi han incorporat altres zones d'Espanya. Tot plegat és motiu d'alegria i d'esperança. El moviment, de majoria de militants força grans, amb pocs anys ha passat a ser de majoria de militants relativament jove. Aquest fet ha donat vida i continuïtat a l'ACO. També li ha donat més pluralitat de pensament i de maneres de fer.

Però aquí també hi veiem unes crides d'alerta:

–Compte, no fos cas que fóssim molts però no ens sabéssim engrescar, no ens sabéssim exigir i caiguéssim en una certa situació light, que ens portés a un empobriment com a col·lectiu.

–Ens podria passar que ens adorméssim mirant-nos a nosaltres mateixos, creient-nos que tot va bé, un cert anar fent que ens podria arribar a fer morir a causa del mateix suposat èxit... Malgrat aquest augment quantitatiu, molts de vosaltres veieu el moment de l'ACO amb preocupació i alguns amb cert desencís.

–Ens preguntem: Hem viscut de renda? Ens hem mirat una mica massa i ens hem cregut millors que la resta de l'Església?

–Hem pecat de manca de humilitat?

Són interrogants que ens podem fer.

3. Manca de consciència col·lectiva de Moviment

Si el Moviment ha de ser allò que entre tots volem que sigui, vol dir que hem de deixar de ser espectadors, per esdevenir protagonistes. L'ACO no és una entitat, sembla que això ho tenim clar. Tampoc és una empresa

de serveis que funciona des de Rivadeneyra, que crea i distribueix materials, i organitza trobades.

Ens sentim Moviment, vivim el Moviment, quan en fem experiència, quan hi participem activament, quan hem fet o fem un servei o tasca concreta, quan tenim o hi hem tingut alguna responsabilitat (de grup, zona/diòcesi, comissió, Comitè Permanent...) Quan ens l'hem sentit propi.

El treball que ens plantejem cada curs de les prioritats, el material que se'ns ofereix de formació. Què em fem? Ens és un mitjà per a fer moviment?

La manca de consciència col·lectiva provoca unes dificultats:

3.1 Dificultats de participació més enllà del grup de Revisió de Vida (zona/diòcesi, moviment, trobades, jornades, formació, recessos, exercicis estiu...)

Sovint sentim a dir: "Jo en el grup sí perquè m'hi trobo bé, som amics, ens coneixem molt, m'ajuda a créixer, em qüestiona, però el Moviment em queda lluny, em fa mandra participar a les trobades de la zona, o a les jornades de formació, vol dir més reunions, tinc altres coses..., estic compromès en l'associació..., la família... Qui no ha sentit comentaris com aquest? Per sentir-nos Moviment, ens cal fer un pas més enllà del grup.

Per la mitjana d'edat actual dels que formem l'ACO, hauríem de tenir una altra marxa. És una realitat que la participació, en general, a les diferents trobades, jornades, ja siguin de zona o de Moviment, és força baixa.

Tots creiem que hem de formar-nos, però aprofitem poc els recursos que el Moviment ens dona.

És una realitat que molts grups viuen l'ACO com un complement, no com a essència fonamental. Ens atrevim a llançar la pregunta: Potser ens estem empobrint a nivell d'experiència i de vivència?

Quin ús fem del que el Moviment ens ofereix? Podríem fer-ne una reflexió personal i col·lectiva en els grups i a les zones-diòcesis.

Tenim potser massa el sentit "d'utilitzar el Moviment"? De ser usuaris passius?

Ja ens està bé com està, ens és útil, però sense fer el pas de sentir-nos-hi implicats?

No podem ser usuaris espectadors del que alguns, amb bona voluntat preparen des de Rivadeneyra.

3.2 Dificultat de prendre responsabilitats i implicar-se en tasques del Moviment.

–Per fer relleu de responsabilitats

–Per fer innovacions per crear possibles grups de treball, renovar les comissions etc

Tots estem molt cofois i satisfets de formar part de l'ACO, però ens costa molt assumir responsabilitats.

La gent va militant en els àmbits més propers, que ja està molt bé, però sembla que el Moviment queda com un espai molt llunyà per prendre-hi responsabilitats. A les zones cada vegada és més difícil trobar responsables. Ja no parlem quan toca buscar president o presidenta.

A les comissions que funcionen de fa molts anys que hi ha les mateixes persones. No hi ha hagut renovació ni noves incorporacions. Per què ens fa tanta por la responsabilitat dins el Moviment?

Tots voldríem que la veu d'ACO tingués més ressò públic, però ningú vol encarregar-se'n de fer-ho.

Som potser un Moviment cada cop més acomodats? Ja estem be com estem, hem caigut potser en la rutina? Sembla que hem passat de ser militants a ser espectadors d'allò que ens diuen i moltes vegades ni tan sols espectadors, perquè no sortim ni del nostre grup de RdV.

Fins a quin punt som responsables? Fins a quin punt la fe ens comporta compromís també a l'ACO?

És cert que l'ACO actualment necessita una reflexió que de fet ja ha anat sorgint els darrers anys, pel que fa a la implicació personal a la vida i la marxa del moviment.

3.3 Dificultat per iniciar

Tota la riquesa de vivències i d'estil de vida en el món, que ens ha donat i ens dona l'ACO, ens qüestionem fins a quin punt la donem a conèixer, com l'oferim a altres persones. Ens manca aquest esforç d'oferir l'ACO.

És una realitat que la iniciació de nous militants ha estat i és molt fluixeta. Durant els darrers anys hem viscut de renda, no hem valorat prou el treball de la iniciació, perquè semblava que es produïa de manera automàtica des de la JOC.

També un altre mitjà d'iniciació molt important han estat els consiliaris preveres que estan en parròquies, però aquesta és una realitat que també se'ns acaba.

Ens ho acabem de creure això de que l'ACO val la pena? Que ha estat i és una bona oportunitat per a nosaltres per a ser homes i dones creients i compromesos? Què ens ha configurat una manera de ser cristià, i tot aquest discurs que fem habitualment des de la nostra vivència?

Doncs perquè no creiem que si és vàlid per a nosaltres també pot ser-ho per als altres? Hem de ser iniciadors no pel fet que el nostre moviment es pugui anar reduint en nombre de militants, sinó perquè creiem que tenim una proposta engrescadora, tenim un tresor per compartir amb els altres.

Serà que tenim la llavor, la força, però no la sabem transmetre? Crec que és un moment per fer una reflexió profunda a l'ACO en aquest aspecte. Com acollim les persones que truquen a la nostra porta? Com arribem a altres? Com ajudem a fer un procés als que s'incorporen de la JOC? Com oferim l'ACO?

Un símptoma d'aquesta manca d'iniciació és també que no tenim entre nosaltres homes i dones de la immigració més recent. Són classe obrera també i la més explotada actualment, són els que viuen més durament la realitat de l'atur, i de les males condicions laborals. Per què no pensar i plantejar que en la immigració hi ha el futur de l'ACO?

3.4 Dificultat per mantenir una actitud militant

És evident que ens afecta el moment històric que vivim, tant a l'Església com a la societat. Potser estem tocant fons en molts àmbits, potser ens manca empena.

Dificultat per portar i mantenir un estil de vida coherent amb l'estil de vida militant que ens proposa l'ACO. I que en definitiva, és l'estil que ens proposa Jesús. Ara estem en un moment de crisi, i plens de contradiccions. Tots volem ser Església dels més pobres però la veritat és que a nivell social, econòmic i cultural la gran majoria formem part d'un nivell mitjà i ens costa arribar als més pobres. Molts de

nosaltres som fills de la classe obrera, que hem tingut accés a l'educació. Això és un bé que no ens ha de fer caure a sentir-nos membres de una certa élite intel·lectual.

Hem d'aprendre a explicar més el què vivim. Això d'evangelitzar, avui, a diferència de temps anteriors, ha de comportar una millor explicació de la fe, que evidentment no té sentit sense un testimoni coherent i una amistat on poder compartir el nostre ser militant.

3. FEM MOVIMENT: 4 ASPECTES

Reflexió i debat

El futur està a les nostres mans, i depèn de tots nosaltres, no només dels responsables de torn.

Ens cal crear espais de participació, espais de debat intern, espais on tractar temes i aspectes que ens preocupen.

Ens calen també espais i moments per donar-nos a conèixer, expressar el que som i quina és la nostra missió.

Ens cal ser més exigents amb nosaltres mateixos, en els grups de RdV, a través de la zona i diòcesi, tot i respectar el moment, la situació i el procés de cada persona, però ens hem d'ajudar a no instal·lar-nos.

Qui no es qüestiona no avança. Si no ens qüestionem, si no ens deixem desinstal·lar, no serem Església viva enmig del món.

No tinguem por de remoure coses en el si del Moviment, de plantejar qüestions, fer propostes, crear opinió.

Ens cal potser redescobrir el Moviment. Ens cal potser re-inventar maneres i formes de fer.

Si el Moviment ha de ser allò que entre tots volem que sigui, hem de deixar de ser espectadors, per ser protagonistes. Cal que el militants prenguem iniciatives, no esperem que se'ns doni tot fet.

Iniciació

Si l'ACO és un tresor per nosaltres, ens ha de ser de vital importància, ha de ser prioritari poder-ho fer arribar a altres.

Nosaltres hem rebut el do de la fe, hem rebut el testimoni de molts militants a través de l'ACO, la nostra responsabilitat és posar mitjans per fer que el Moviment pugui arribar i pugui engrescar altres.

Tots som responsables de comunicar la joia de la BONA NOTICIA a tothom, i molt especialment al món obrer, als immigrants i als més pobres.

És el carisma que Déu ens ha regalat, i la missió que Déu ens encomana.

Ens hem de qüestionar i buscar maneres per vetllar per la iniciació.

Buscar mitjans de com acollir noves realitats d'iniciació. La iniciació és cosa de tots, però a la vegada, és necessari que hi hagi responsables a les zones i en el Moviment que d'una manera especial vetllin per acompanyar les realitats d'iniciació que vagin sorgint, i crear noves plataformes d'iniciació.

Organització

És evident, per portar a terme la nostra missió com a ACO és necessària una organització i una infraestructura.

Una organització que s'ha d'adaptar als temps. Una organització que ha de ser un servei que ha de fer possible una agilitat per anar donant respostes als canvis. L'organització ha de poder respondre a les necessitats reals de cada moment i de cada lloc. No és el mateix quan l'ACO eren cent militants, per dir un número, que ara que passem dels vuit-cents.

L'organització d'un moviment com l'ACO requereix dedicació i quan un està fent un servei dins algun espai de l'organització sovint té la sensació que la resta de militants potser no hi responen amb el ritme que se'ns demana.

Segurament, ens cal buscar i trobar noves formes d'organització, posar en marxa nous mitjans. És un tema força important i potser és moment d'afrontar-lo. Cal vetllar per una organització més adaptada i més participada. Què les responsabilitats, la feina, quedi més compartida.

Històricament, un mitjà de participació i d'organització han estat les comissions. Hi ha comissions que segueixen treballant i porten a terme unes feines molt concretes. Però d'altres han quedat molt minvades o han deixat d'existir.

Faig una crida a cercar noves maneres, nous espais, diguem-ne comissions o grups de treball, o el que sigui, però que ens ajudi a participar de manera activa en el fer moviment. Ens cal ser creatius.

Consell

Com a darrer aspecte, en un curs que comencem amb la mirada posada en el Consell, voldria insistir que el Consell és un moment privilegiat per fer experiència de Moviment.

Des de la seva preparació i participació des dels grups, les zones i diòcesi, fins a la realització de les jornades de Consell, així com la seva continuïtat durant els 4 anys vinents, per mantenir un treball de reflexió i d'acció.

Cal viure'l com una oportunitat per reflexionar sobre el nostre Moviment, i per implicar-s'hi.

Resumint aquest apartat:

Estem contents de ser Moviment, ens alegrem de la vida que tenim, del creixement dels darrers temps, però hi ha la preocupació per la manca de consciència col·lectiva, a diferents nivells (zona i Moviment en el sentit més ampli).

Ens preocupa la iniciació, i ens cal trobar maneres per portar-la endavant.

Per fer possible la marxa del Moviment, és necessària una organització adient a cada moment.

Materials de consulta

- Document d'Identitat d'ACO
- *Ser responsable a l'ACO*. Documents d'ACO 6
- Llibre: *L'ACO: 50 anys de militància Obrera i Cristiana*, de Joan Bada i Oleguer Bellavista.
- Xerrada Setmana Santa 2004: *Després de 50 anys, Església i món obrer: reptes de futur*, a càrrec de la Maria Bargalló
- Xerrada Jornada de Responsables 2007: *La tasca del responsable en el Moviment*, a càrrec de Javier Cámara.
- "L'ACO moviment d'Acció Catòlica", de Jordi Espí. Dossier *Butlletí 182* (abril 2008)

4. FUTUR DE L'ACO: ON ENS LA JUGUEM?

En la mística, en el "trempe"; així de clar. És ja clàssica la frase de Rahner que "el cristià del segle XXI o serà místic o no serà cristià". Això mateix hem de dir de l'ACO: o serem místics, o no serem ACO. I molts militants consultats per preparar aquesta jornada també ho diu:

"L'ACO la veig en un moment que pot donar un salt de qualitat i quantitat, o estancar-nos i ser cada cop menys" (Marcel·lí).

"Tenim l'Esperit, la llavor, la força, però no ho sabem transmetre (potser per tot el que ens envolta i moltes vegades ens domina). Això ens fa tancar dins els nostres grups de RV sense poder comunicar el que diem que sentim".

"Sembla que hem passat de ser militants a ser espectadors d'allò que ens diuen, i moltes vegades, ni tan sols espectadors; ja estem bé en el nostre grupet de RV" (Maria).

"L'ACO és un gran moviment que darrerament ha crescut molt. Tenim perill de morir d'èxit: som massa gent i no ens estimem prou. Ens hem empobrit experiencialment i espiritualment" (Paula).

"Un dels problemes que té l'ACO és que molts grups viuen l'ACO com un complement a la seva vida; no ho viuen com a fonamental" (Javier).

"Tenim la vida massa ocupada, i fa que no tinguem temps per retornar als orígens que sempre hem predicat: aquesta vida de la fe en Jesús. És com un peix que es mossega la cua. Llavors és com si tinguéssim l'ACO com a vàlvula d'escapament". (Alba).

"Som massa usuaris del Moviment, que ja ens va bé perquè ens resulta útil, però sense sentir-nos-en part i protagonistes" (Joana).

"Vivim en moments de desencís; em trobo cansada i em fa por el compromís. Necessito més vivència espiritual i no la trobo a prop" (Loli).

"Ens convé una sotragada. Ens hi va la felicitat; però no és qüestió de voluntarisme sinó de decisió humil d'avançar. D'ajudar-nos i de demanar ajut. Avançar, plegats, vers una vida integrada, en esperit, decidida i plena d'esperança. No ens desanimem ni pactem definitivament amb la mediocritat. Almenys tinguem ganes de tenir ganes. I no aturar-nos. "Señor, de lejos, pero te sigo." (Sta Teresa). L'Aco em fa tenir un esperit més crític..., més coherent i respectuós; em fa portar una vida més austera i entregada a la gent, i a celebrar la fe d'una manera viva i oberta a tothom" (Carme).

L'ACO no és una ètica; és una mística per a gent obrera enmig de la vida quotidiana. Podem arribar a viure totes les activitats del dia per Jesús, com Jesús i amb Jesús.

Com fer-ho? Ajudem-nos a valorar de debò tot allò que ja anem fent, per petit que sembli, ja sigui canviant els bolquers dels nens o de l'avi, en la rutina del treball, o en la nostra relació amb els veïns novinguts, o gastant temps i energies amb els companys de feina o sindicat. "Estem inserits en els nostres ambients de treball, barri, família..., atents i compromesos en allò que creiem que Déu ens

demana i anem alimentant aquesta fe en contacte amb la Paraula i l'Eucaristia" (Pere i Dèlia).

L'espiritualitat ACO (com diu una de vosaltres) va molt lligada a "La revisió de vida, els estudis d'evangeli i els materials de l'ACO, les trobades amb els grups d'ACO, les trobades de la Federació i les pregàries que fem conjuntament amb grups d'altres Moviments són bons moments per compartir i fer créixer la fe". "La mateixa implicació en responsabilitats dins el Moviment empeny a pregar, a compartir més, a sentir-se co-responsables de l'avenç dels altres, que el moviment sigui evangelitzador de debò". I tots en tenim **experiències gratificants**: el bon gust que ens han deixat algunes RV, l'hàbit de VEURE, JUTJAR I ACTUAR des de l'esperit del Jesús que anem fent nostre, els estudis d'evangeli que ens acosten la vida de Jesús i els seus al nostre món no massa diferent del seu, aquells materials de reflexió que ens han il·luminat, els recessos, la contemplació silenciosa de la realitat amb ulls i cor nets, o quan ens prenem seriosament l'eucaristia "feu això en memòria meva", que no és tant repetir un ritus sinó ajuntar la nostra entrega diària a l'entrega del Crist, etc.

"Dono gràcies al meu Déu cada vegada que us recordo. Sempre que prego, demano ple de goig per tots vosaltres, ja que heu contribuït a la causa de l'evangeli... Estic segur d'una cosa: Déu, que ha començat en vosaltres una obra tan excel·lent, l'anirà duent a terme fins al dia que vingui Jesucrist" (Fil 1,3-6).

Animem-nos a passar-ho tot per la interioritat de la pregària. Que la serietat de la reflexió en equip i la serenitat de la pregària personal ens faci sentir la força de l'Esperit. També en les contrarietats i els problemes: Recordem que quan el sanedrí prohibí a Pere i Joan que tornessin a parlar i ensenyar en nom de Jesús, "després d'haver tornat a amenaçar-los els deixaren anar... Un cop lliures se n'anaren a trobar rels seus i els contaren tot allò que els grans sacerdots i els ancians els havien dit. En sentir-ho, elevaren unànimement la seva veu... (Ac 4,21...) I proclamaven amb valentia... (29-31)... Contents de ser maltractats per causa de Jesucrist" (Ac 5, 49).

Entre nosaltres hi ha una respectable pluralitat. Dins de l'ACO hi ha militants de fe arrelada i d'altres que estan en recerca o només celebren la fe en les trobades com avui o en la RV. Hem de respectar-nos els ritmes i els processos; però **el millor ajut que ens podem fer és ajudar-nos a caminar en l'Esperit de Jesús**. Així com el gust del vi no el donen els llibres sinó tastar-lo, les RV, les pregàries, els estudis d'evangeli, anàlisis, etc., que ja anem fent des de fa temps, si no ens ajuden a "tastar el vi" es queden en teories sobre la fe. I seria una llàstima...

"L'aliment, bàsicament, és la Paraula, l'estudi d'Evangeli, la pregària, l'Eucaristia, la RV, els recessos, els Exercicis Espirituals que ha anat fent l'ACO i també les Exercicis de sant Ignasi en la vida ordinària ens han ajudat molt; la comunitat parroquial del nostre barri. Tot això ens ajuda a anar treballant aquesta espiritualitat militant que ens va portant a ser "contemplatius en l'acció", o com a mínim anar aprenent a fer-ho. També ens està ajudant molt el camí amb els laics del Pradó, en el coneixement profund

de Jesucrist i en l'opció per l'evangelització dels més pobres" (Pere, Dèlia).

Entre nosaltres també hi ha diverses sensibilitats espirituals. Algú diu clarament que... "vivim en una societat laica; la gent viu lluny de la Fe però a la vegada hi ha molts "buscadors" de noves espiritualitats. Al nostre moviment potser li mancaria una mica de més despreniment de racionalitat i de paraules, per guanyar en interioritat, silenci i, fins i tot, ecumenisme, una comunitat que ens cuidi i ens guiï en el camí de la fe. (Àngela). I una altra també diu: "Trobo a faltar espais de creixement espiritual més enllà dels grups de revisió de vida."

Certament necessitem cultivar la interioritat. I si pugem a la "muntanya" a pregar, a fer recés, no és per allunyar-nos de la realitat sinó per tenir més perspectiva a l'hora de baixar. Quan es deixa reposar l'aigua tèrbola d'un got, tornen a quedar les coses clares.

"Necessito moments de soledat, moments de silenci. La meva pregària ha anat evolucionant i ha passat de ser lectures d'Evangeli a silenci pur i dur com una necessitat biològica, com l'aliment. Intento descobrir aquesta font que brolla dins meu, que és representació de Déu, de lectures de l'Evangeli, de persones que m'han fet de guies espirituals, de grups d'espiritualitat, de l'oració en silenci, del mateix patiment, de companys de l'ACO, d'amics que m'han ajudat i de moltíssimes persones que m'envolten i de les quals sempre aprenc alguna cosa." (Àngela)

Aprendre de l'espiritualitat de Jesús. Quin estil de vida ens ofereix?

Podem dir que la vida de Jesús va estar marcada per quatre elements: DENUNCIAR, ANUNCIAR, COMPARTIR, CELEBRAR. En la nostra vida s'han de donar, en major o menor grau, independentment del que fem, sigui molt o poc, aquestes quatre vessants:

DENUNCIAR

Denunciar no és el mateix que "lamentar-se". Quan ens lamentem, acabem resignant-nos, ...i acabem fem les paus amb aquesta situació injusta i inhumana (que no ens va massa malament). Com a màxim potser ens quedem amb "mala consciència", potser masoquista però estèril.

Denunciar requereix viure oberts, "**Fer-se càrrec de la realitat**" (Jon Sobrino).

Denunciar és no pactar amb el simplisme de que "tot és molt complicat" i no hi podem fer res, nosaltres; com els deixebles li deien a Jesús: "Mestre, es fa tard i som en un despoblat; fes-los marxar perquè es puguin anar a comprar pa."

L'espiritualitat de Denúncia, quan l'Esperit de Jesús va entrant en nosaltres, ens va portant a **mirar-ho tot, absolutament tot, començant per la nostra vida diària i els petits detalls que la configuren, des dels més pobres i els immigrants**. (Això es diu en una proposta de prioritat per enguany). I a partir d'aquí, expressar-ho on calgui: en la pastoral, en els plantejaments militants amb els amics i amb els militants no creients, etc.

L'espiritualitat de Denúncia vindria a ser com la dimensió que unifica tot el que fem i el que diem: cada dia

ens ha de ser més insuportable la diferència entre les persones de països tan radicalment diferents; cada dia ens ha de ser més insuportable la sort dels germans nostres que se la juguen al mar per buscar-se en els països rics allò que no poden trobar al SUD, afegint-hi les despeses supèrflues dels més rics: els Jocs Olímpics han estat una bufetada al món dels pobres, a part que la Xina no es mereixia, per moltes raons, ser-ne la seu.

Quina és i ha estat la reacció de les Esglésies davant aquest esdeveniment? El silenci prudent i potser covard per no sentir-se malvist pels països organitzadors (la majoria cristians)...

Una de vosaltres escriu: "*Jo diria que la nostra realitat respon a l'Església a la qual pertanyem: Benestant, aposentada, preocupada i amb mala consciència, però incapaç de fer una reflexió en profunditat. Te i tenim molt a perdre, per això malgrat que no ens agrada i la critiquem, no podem fer-la canviar. Tenim les mans lligades.*" (Lourdes)

Hem de denunciar l'actual crisi econòmica, provocada per l'avarícia del Capital: com fa trontollar i ensorrar-se moltes famílies, sobre tot de la gent sense feina o que perdrà la feina. I també hem de mirar lúcidament si, malgrat tot, en comparació amb altres d'aquest mateix país, potser la majoria de nosaltres vivim força bé i ens oblidem dels altres. No ens han regalat res; ens han costat potser molts anys d'estudis per acabar la carrera, molt temps d'atur, de precarietats, etc. Però en general estem ben situats, no ens falta res de fonamental i trobem normal anar progressant en comoditats i possibilitats. El Moviment Obrer sovint ha anat pel pedregar perquè ha reivindicat, sobretot, millores econòmiques, progrés, benestar per a nosaltres que el podem reivindicar, etc. (Potser aquí rau secretament el rebuig als immigrants que ens vénen a disputar el nostre terreny.)

Una militant ens diu: "*Els militants actuals no tenim en gran majoria el perfil de classe obrera més oprimida i precària, tenint en compte els nostres treballs i la nostra formació. Hi ha el perill de crear una élite intel·lectual on els més humils no se sentin identificats. Un bon exemple és la manca de militants provinents de la immigració més recent que, sense cap dubte, són la classe obrera més explotada i amb unes condicions laborals més dures*" (Joana).

Finalment, l'espiritualitat de denúncia ens ajuda a sentir internament la mateixa tristesa de Jesús: *Que difícil és, al qui té riqueses, entrar en la dinàmica del Regne.* (Mc10,24). I per contrast, ens ajuda a entendre l'alegria de Jesús: *Et beneixo, Pare, ...perquè has revelat als senzills tot això que has amagat als savis i entesos...* (Mt 11,25).

ANUNCIAR

Anunciar és l'instrument indispensable per fer visible i sentible la nostra opció pels més pobres, viscuda en la vida diària. Tot això ja va sortir en el taller de Setmana Santa de fa dos anys que us recomano reflexionar: "*Els vells reptes són els reptes de futur: Anunciar la Bona Nova i construir el Regne*", "*Obrers d'un món nou per construir*" (Maria B).

Anunciar és la dimensió profètica. Els profetes anunciaven i vivien allò que era inimaginable i escandalós, perquè era irreal però que responia al projecte de Déu (com el salm 145: "*el Senyor ... fa justícia als oprimits, dona pa*

als qui tenen fam, deslliura els presos, dona la vista als cecs, redreça els vençuts, estima els justos... guarda els forasters, manté les viudes i els orfes, i capgira els camins dels injustos...”). I actuaven en aquesta línia.

Anunciar vol dir “**carregar amb la realitat**”, que diria Jon Sobrino, per anar-la transformant, amb l’esperança que tot allò que anem fent pel Regne NO es perd sinó que és llavor que fructificarà.

Anunciar vol dir també “sortir de l’armari” d’un cristianisme acomplexat, amb convicció i satisfacció humil. (Això és essencial de cara a l’educació dels nens, tan vulnerables a l’ambient del cole o de les pandes). Anunciar l’esperança que res del que fem pel Regne es perdrà.

Anunciar, amb el nostre estil de vida anticonsumista, que un altre món és possible i més feliç per a tothom. Potser, per molts de nosaltres, una via per anunciar amb fets que l’alleujament d’un sofriment tan gran passa per compartir el que tenim i per tant reduir el nivell de vida. Adequar les despeses als ingressos que tenim. Hi ha empreses que han acordat rebaixar els sous per salvar els llocs de treball. Jo conec famílies que s’han auto-rebaixat els ingressos per canalitzar-los solidàriament abans d’entrar al calaix de casa. Així ja no s’han de plantejar si aquest més “podem donar” o “no ens va bé”; simplement no hi poden pensar.

Anunciar amb el nostre compromís organitzat en partits, sindicats, veïns, ongs, AMPAS, que albirem un futur més humà. *Els grups d’ACO no podem ser un refugi càlid d’amiguets que només es troba per contar-se la vida o fer d’Elena Francis.*

COMPARTIR

Compartir és “**encarregar-se de la realitat**”, caminant colze amb colze dels “utòpics” que creuen que un altre món és possible i ja el van fent present en petites engrunes. Compartir la lluita i els compromisos amb altres, sovint no cristians. I veure que no som tan pocs!

Compartir és, sobretot, anar passant d’una vida amb compromisos a una vida compromesa, alternativa i joiosament humana, I tant de bo que cada cop siguem més els que alimentem aquesta sensibilitat.

Compartir la sort dels desvalguts vol dir també no llençar l’lleya al foc en les valoracions despectives sobre els immigrants. Compartir és participar en activitats seves, sentir els seus sentiments i deixar-se afectar a poc a poc. *Els goigs i esperances, les alegries i...*

Compartir la sort de l’ACO és també acceptar més implicació i relleus en les responsabilitats del Moviment.

Compartir la sort de la nostra Església. Acostumem a ser molt crítics amb els altres, amb el tren de vida dels altres, amb les incoherències de l’Església. Però l’Església som nosaltres; la imatge que donem és la imatge de l’Església. Si no vigilem, si no ens resistim,... *“Els grups de RV no poden ser un refugi. No és vàlid un petit grup que només es troba ell i no participa d’una església més ampla. No som en el temps de les catacombres”* (Lourdes).

CELEBRAR

I finalment, espiritualitat de celebrar. És allò de l’alegria, de la vida ja ara, de l’aperitiu, del sagrament.

Celebrar amb molts altres, el goig dels petits o grans valors alternatius, que ens fan més persones, més humans, més autèntics. Els més pobres també aprofiten qualsevol ocasió per celebrar. Celebrar amb ells l’esperança és fer ja present el futur.

I celebrar la vida, la mort i la resurrecció de Jesús present avui. Jesús, abans de la passió, va celebrar l’àpat d’entrega al Pare i d’esperança en el Regne. Quan escoltem el “*Feu això recordant-vos de mi*” no vol dir que repetim un ritus sinó que celebrem, amb l’entrega de Jesús, la nostra vida que es va entregant, a pessics o mossegades, com el pa de taula. La vida de l’ACO, (com diuen en Pere i la Dèlia) *és la realitat comunitària i eclesial més propera i encarnada que tenim*. No ens podem permetre viure tristos i resignats com els últims de Filipines. Celebrar les trobades generals d’ACO, les revisions de vida, les eucaristies, etc., animen i comprometen perquè ja fa present allò que esperem.

Resum final

Què voldria que us quedés clar amb tant de rotllo:

1. La vida espiritual no és una part interior de la persona sinó TOTA la persona vivint de l’esperit de Jesús. Tan espiritual pot ser una pregària o un recés com canviar els bolquers dels nens o de l’àvia, si el què vivim de fons és la vida d’amor de Jesús.

2. Tot el Moviment ACO ens ofereix la possibilitat i els mitjans per créixer en la mística de Jesucrist. Som uns insensats si no ho aprofitem. Ens juguem la felicitat contagiosa de la fe viscuda o la rutina grisa del “ni carn ni peix”.

3. Però això no s’aconsegueix ni de pressa ni amb voluntarisme sinó amb una **opció decidida**, amb la **pregària humil**, fent **petites passes**, i alimentada amb **experiències gratificants**.

4. Certament la RV i l’hàbit de llegir la Paraula de Déu cada dia és un aliment espiritual molt necessari; ajuden molt els recessos, les lectures i els Exercicis espirituals.

5. Recomano una mica de “footing” espiritual bàsic cada dia. Ens pot ajudar molt per adquirir els hàbits que ens ho facin més fàcil:

–Cada vespre: abans d’anar a dormir, uns minuts (cadascú sabrà quants) de pau i reflexió orant per fer un “replay” del més important de la jornada, donar gràcies a Déu pel seu amor descobert en tantes coses, encontres, experiències del dia. Reconèixer febleses i fallades. I orientar confiadament l’endemà.

–Cada matí “oferir el dia” (Pregària de la JOC!) i demanar a l’Esperit que treballi en nosaltres per col·laborar en el projecte de Jesús *“amb els ulls oberts i el cor net”*.

–Durant el dia no ens permetem conscientment actituds i actuacions contràries al projecte de Jesús (inhibicions, ficar l’lleya al foc...). I novament al vespre, abans de dormir, revisar el dia amb Jesús: agrair, reconèixer fallades, demanar ajut per tornar a començar...

És a la prosa diària on trobarem la poesia de la vida. *“Digueu als seus deixebles, i a Pere, que Jesús, el Natzarè, us precedeix a Galilea. Allà el veureu tal com us havia dit”*. (Mc 16,7). És a la Galilea de cada dia on veurem el Senyor ressuscitat. El seu Esperit, i no el nostre voluntarisme, ens anirà transformant.